

díg még neve szerint sem ismeretes új irányát. A magánjog-politika: az eleven életet teszi a jog tengelyévé és urává. Az élet igazságát hirdető teoretikus jogász ime a gyakorlati élet igazságát tűzte ki zászlójára. Meszlény tudományos pszichéjének ezt az eredendő gyakorlatias átszíneződését évtizedes bírói, kodifikátori és ügyvédi munkássága csak hangsúlyozottabbá tette anélkül, hogy szem elől tévesztette volna azt a szempontot, hogy az élet jogi szolgálata a legszigorúbb tudományos módszert kívánja meg és éppen a gyakorlati érdekek nem nélkülözhetik a szétszóródó jogszabályoknak egy tudományos rendszer keretében való felolvasztását. Ezek a tulajdonságok tették Meszlény Arthurt a lap hivatott vezetőjévé és ha szerénytelenség árán is, jólesően kell megállapítanunk, hogy a jogász szakörök egyképen megbecsülték úgy a lap gyakorlatias irányát, mint a feldolgozás elméleti nivóját.

A szerkesztőségi gárda hálásan vette irányítását és a búcsuzás pillanatában hálásan gondol mindenki arra a támogatásra, amelyben része volt. Meszlény Arthur szellemében korrigálnunk kell a fenti kijelentést; nem búcsuzunk Meszlény Arthurtól, neve a jövőben a szerkesztő-bizottság illusztris névsorát fogja gazdagítani. Tanácsaival és írásaival, ha az eddiginél csökkentebb mértékben is, ígérete szerint a lap rendelkezésére fog állani.

E sorokkal a gárda tiszteleg szellemi vezére előtt.

Átértékelés gyámpénztárba befizetés után.

Irta: *Dr. Nizsalovszky Endre*, debreceni egyetemi tanár.

I. Az átértékelésről szóló 1928: XII. t.-c. azzal a bevallott tendenciával jött létre, hogy lehetőleg mielőbb kilépjen a gyakorlati alkalmazásra kerülő jogszabályok sorából, mint egy lezárt inflációs korszak likvidálásának efemer jelentőségű eszköze. Ezt a célt szolgálták nemcsak a 3. §-ban és más rendelkezésekben foglalt jogérvényesítési határidők, hanem a 14. §-nak az a rendelkezése is, amely a teljesítéssel már megszűnt követelések felélesztésétől elvben elzárkózott és ezzel az átértékelés eszközének alkalmazását az inflációs periódus alatt lepergett jogviszonyoknak is szűk körére korlátozta.

Az idézett 14. §-nak 3. bekezdése azonban a hitelezőnek az adós teljesítését kísérő bizonyos jogi tényét — az átértékelési igény fenntartását — azzal a hatállyal ruházta fel, hogy az átértékelési igényt nyitva tartja. A fizetésnek, a jogfenntartó nyilatkozatnak és magának az átértékeléshez

való igénynek az egymással kapcsolatos jogi jelentősége újszerű és már előreláthatóan rövid életű problémákat rejtett magában. Nem meglepő tehát, hogy a bírói gyakorlatban akkor, amikor az említett jelenségek még a kiskorúak jogálására vonatkozó szabályokkal is kapcsolatba kerültek, bizonyos kontroverzia állott elő. Ennek a kontroverziának nem a megoldása, hanem néhány gondolattal megvilágítása az alábbiak célja.

A törvény által utóbb átértékelhetőnek elismert követelések olyan módon is teljesítették, hogy a tartozás összege a kiskorú (vagy gondnokolt) részére a gyámpénztárba fizettetett be. A befizetéskor még senki sem tudhatta, hogy egykor a jogfenntartó nyilatkozatnak minő hatása lesz és ezért ilyen esetekben — épen úgy mint a gyámhatósági gondoskodás alatt nem álló felek közti forgalomba is legtöbbszörre — jogfenntartó nyilatkozat nem történt.

A kérdés azután, amelyet a bíróságnak el kellett döntenie, az volt, vajjon a jogfenntartó nyilatkozat elmulasztása jogról visszteher nélkül való olyan lemondás-e, amely az 1877: XX. t.-c. 20., illetőleg 113. §-ának 3. bekezdése értelmében a gyámhatóság jóváhagyása ellenére sem hatályos és ebből le lehet-e vonni azt a következtetést, hogy a kiskorú vagy gondnokolt részére történt fizetések esetében — minthogy a lemondás érvénytelen — minden esetben a jogfenntartás megtörténtét kell megállapítani — vagy pedig a gyámoltak és gondnokoltak esetében is csak a jogfenntartás pozitív ténye tartja fenn az átértékelési igényt azoknak az eseteknek a kivételével, amikor az 1928: XII. t.-c. 14., 15., illetőleg 19. §-a szerint a teljesítéssel megszűnt követelések utólagos átértékelésének is helye van.

A Kúria V. tanácsa a kérdést következetesen akként oldotta meg, hogy a gyámpénztárba befizetést nem tekintette jogfenntartás nélküli elfogadásnak.¹⁾ Az I. és a VI. tanács gyakorlatából viszont az az ellenkező álláspont világlik ki, hogy a gyámpénztárba befizetés fenntartás nélküli elfogadása nem esik az ingyenes joglemondás fogalma alá és így az átértékelési igény ilyen esetekben sem marad fenn.²⁾

A kérdésnek sokkal messzebbmenő jelentősége is lehet, mint ahogy az első pillanatra látszik. Abból az álláspontból ugyanis, hogy a jogfenntartó nyilatkozat elmulasztása esetében a kiskorú vagy gondnokolt javára ugyanaz a

¹⁾ Gr. XXIII. 639. sorsz., Gr. XXIV. 629. sorsz.

²⁾ Magánúton rendelkezésekre bocsátották a Kúria I. tanácsának 1928. április 23-án 2160/1927., november 29-én 892/1927., április 8-án 3872/1927., 1931. január 9-én 7653/1928. szám alatt, végül a VI. tanácsnak 1931. november 24-én 5273/1930. szám alatt kelt határozataiból kivonatolt ilyen értelmű kijelentéseket.

helyzet áll automatikusan elő, mintha a jognyilatkozat megtéetett volna, csak egy logikai lépés hiányzik annak a megállapításához, hogy az átértékelési igény bírói úton érvényesítésének elmulasztása is ingyenes lemondás, mint ilyen a Gyt. idézett rendelkezései értelmében érvénytelen és ennek folytán, amíg a jogosult atyai hatalom, gyámság vagy gondnokság alatt áll, vele szemben az 1928: XII. t.-c. 3. és egyéb §-aiban megállapított keresetindítási határidők sem járhatnak le, sőt a keresetindítási határidő lejártá után a helyzetet úgy kell megítélni, mintha a keresetet kellő időben megindították volna. Ennek az álláspontnak pedig az lenne a következménye, hogy az inflációs periódusban kiskorúak vagy gondnokoltak törvényes képviselőivel lebonyolított ügyletek elvileg időbeli korlátozás nélkül, átértékelési igények támasztásával feléleszthetők lennének.

Nem lehet feltételezni, hogy — ha a törvényhozónak ez lett volna a szándéka — azt világosan kifejezésre ne juttatta volna az átértékelési törvényben, amikor a javaslat egész vitaanyagában épen a kiskorúak helyzete oly jelentős szerepet játszott és amikor a kiskorúak érdekét megkülönböztetett védelemben részesítő rendelkezés mindenestre lényegesen könnyebbé tette volna a javaslat körül kialakult parlamenti atmoszférát.

Ezzel szemben — amint már erre utaltam is — a törvényből egészen világosan kidomborodik a gazdasági élet nyugalmához fűződő érdekek védelmére irányuló törekvés, amelynek megnyilatkozásai a megszünt követelések átértékelésének kizárásán felül a jogviták felvetésének rövid határidőre korlátozása is.

Az utóbb említett törvényhozói gondolattal nem lenne összeegyeztethető egy olyan megoldás, amely a kiskorúak és gondnokoltak átértékelési igényeit korlátlanul nyitva tartja és ezért első pillanatra az látszik a helyes megoldásnak, hogy a cselekvőképtelen és korlátoltan cselekvőképes egyének, illetőleg törvényes képviselőik részéről is épen úgy meg kell kívánni az átértékeléshez a jogfenntartás pozitív tényét, illetőleg a kereset kellő időben megindítását, mint más hitelezők részéről.

II. De lényegileg ugyanerre az eredményre kell jutnunk akkor is, ha az átértékelési igény természetét vesszük vizsgálat alá és azt kérdezzük, vajjon az átértékelési igényre, úgy amint az a törvényben szabályozva van, alkalmazható-e minden esetben a Gyt. 20., illetőleg 113. §-ának utolsó bekezdése és az arról visszteher nélkül való lemondásnak lehet-e tekinteni az igény érvényesítéséhez szükséges jogcselekmények elmulasztását.

Az átértékeléshez való jog természetében tekintetében mindenesetre különbséget kell tennünk az átértékelési jogunk kifejlődésének különböző időszakai közt.

A baleseti járadékok — ellentétes tartalmú teljesülési határozatot követő új teljesülési határozat folytán — világos esetén kívül nem tudunk naptárszerű napot megállapítani, amelytől kezdve kialakult az egyes követelések tekintetében az átértékelést lehetővé tevő jogszabály. A törvény 14. §-ának 4. bekezdésében ugyan szerepel az 1923. július 1. napja mint cezura, de a vonatkozó bizottsági jelentés ezt a napot nem az átértékelési igények kialakulása napjaként jelöli meg, hanem olyan napként, amikor már a pénz értékrömlése köztudomású volt és amikor a gondos hitelező névértékben fizetést már jogfenntartás nélkül nem fogadott el. Kétségtelen azonban, hogy még a legkorábban átértékelhetővé vált követelések tekintetében is volt idő, amikor azok még nem voltak átértékelhetők. Ebben az időben átértékelési igényről még nem lehetett beszélni és így fogalmilag van kizárva, hogy az ilyen időszakban fenntartás nélkül elfogadott fizetést visszteher nélküli joglemondásként értelmezzünk. Nem változtathat ezen az sem, ha egy későbbi jogszabály az esetleges jogfenntartásnak utóbb mégis bizonyos joghatályt tulajdonított. Annyt tehát máris megállapíthatunk, hogy az átértékelési igény kialakulása előtt a kiskorú vagy gondnokolt részére teljesített és fenntartás nélkül elfogadott fizetés a törvény 14. §-a értelmében a pénztartozást megszüntette. Ilyen fizetés mindenesetre az, amelyet még az 1923. évi július hó 1. napja előtt teljesítettek.

Az átértékelési jognak a bírói gyakorlatban való kialakulása és az 1928: XII. t.-c. életbelépése közötti időben fennállott helyzetben az átértékelési igény természetéről nem lehet egészen világos képet alkotni. Elvileg az átértékelési igényt négyféleképpen lehetne felfogni:

1. A jogszabály kialakulásával minden átértékelhető pénztartozás automatikusan átértékelt pénztartozássá változott, névértékében megfelelően felemelkedett.

2. A jogszabály kialakulásával a hitelezőnek az átértékelésből eredő különbözet erejéig járulékos követelése keletkezett, amelynek jogi sorsa az alapul szolgáló követelés-től megfelelően különvált.

3. A jogszabály kialakulása önmagában nem eredményezte az átértékelhető pénztartozás névértékének a felemelkedését, hanem ehhez a hitelező részéről még további jogi tényre is volt szükség. Ez a további jogi tény lehetett volna az átértékeléshez való igénynek az adóssal való perenkívüli közlése, vagy pedig az átértékelést eredményező

tényálláshoz szükséges lehetett volna az, hogy a hitelező a bíróság előtt — perbeli nyilatkozattal — jelentse ki az átértékelési igényét.

4. Az átértékelés bekövetkezéséhez még az átértékelési igény érvényesítése sem elegendő, hanem az átértékelést megállapító bírói ítélet konstitutív és az átértékelt összeg csak az ítélet joghatásaként lép a köteleembe a névérték helyébe.

Az 1928: XII. t.-c. előtti bírói gyakorlatunkban a felhozott variánsoknak jóformán mindenike mellett lehet az ebből az időből való bírói határozatokban érveket találni. Mégis talán megállapíthatjuk, hogy a domináns állásponttá — főként az ítélet utáni valorizációra vonatkozó joggyakorlatban — az a megoldás vált, amely szerint az átértékelési igény bíróság előtti vagy bíróságon kívüli érvényesítése eredményezi a pénztartozás megváltozását.³⁾

III. Az 1928: XII. t.-c.-nek azután szükségképen állást kellett foglalnia abban a kérdésben, hogy az életbelépése előtt végbement jogi tényeknek minő hatályuk volt és a bírói gyakorlat divergenciáját meg kellett szüntetnie. Ebben a vonatkozásban a törvénynek bizonyos fokú visszaható ereje is volt.

Az 1928: XII. t.-c. rendelkezéseit tehát két szempontból kell vizsgálnunk: egyfelől meg kell állapítanunk, hogy minő álláspontot foglal el a törvény pro futuro az átértékelési igény tekintetében, másfelől mi módon értékeli az életbelépése előtt keletkezett jogi tényeket.

Az előbbi vonatkozásban a 2. §. azzal, hogy a névértéknél magasabb összegben „megállapítás” lehetőségét mondja ki, arra az álláspontra látszik helyezkedni, mintha az átértékelés csak a bírói ítélettel következne be. (L. fentebb 4. a.) A 3. §. azonban már az átértékelési kérelem előterjesztésének tulajdonít jelentőséget. Sőt abból, hogy a törvény az átértékelési kérelem bíróság előtti előterjesztésére szab határidőt, következik, hogy a követelésnek átértékeltté válását perenkívüli nyilatkozat nem eredményezi, hanem a pénztartozás névértékének felemelkedéséhez perbeli nyilatkozat is szükséges.⁴⁾

Az utóbb említett vonatkozásban viszont az következett be, hogy a törvény — az átértékelés már megtörtént bírói úton érvényesítésének esetén kívül — megfosztotta átértékelést eredményező hatásuktól mindazokat a körül-

³⁾ L. Nizsalovszky komm. 85., 88., 93—95. és 116. l. Meg kell jegyezni, hogy a határozatokat épen a törvénnyel való összhangjuk szempontjából erősen szelektáltam.

⁴⁾ L. Almási komm. 18. és köv. l.

ményeket, amelyek a bírói gyakorlat állásfoglalása szerint esetleg már a keresetindítás előtt előidézték volna a pénztartozás névértékének felemelkedését. Amennyiben tehát a bírói gyakorlat szerint bizonyos követelés az átértékelő jogszabály kialakulásával automatikusan vagy a hitelező perenkívüli nyilatkozatával átértékelletté vált is volna, a törvény életbelépésével ismét névértékben fennállóvá változott és ezen a helyzeten ismét csak az átértékelő kereset megindítása változtatott.

Külön foglalkozik a törvény a fizetés elfogadásakor tett jogfenntartó nyilatkozattal és erre nézve kivételt tesz az általános elv alól. Ha nem is ismeri el, hogy az ilyen jogfenntartó nyilatkozat a követelést átértékeltté tette, mégis legalább annyi hatályt tulajdonít neki, hogy az az átértékelési igényt nyitva tartja. Ez a korábban perenkívül tett nyilatkozat tehát a hitelezőnek olyan egyoldalú nyilatkozata, amely nyitva hagyja egy másik ugyancsak egyoldalú olyan nyilatkozatnak a lehetőségét, amellyel a kötelelem tartalmát meg lehet változtatni.

Minthogy a törvény nélküli átértékelés idejére szöloán a bírói gyakorlatban nem alakult ki egységes felfogás arra nézve, hogy az átértékelés minő tényállás megvalósulásával következnek be, szükségképen és nyilván a törvényhozó akaratával megegyezően arra az álláspontra kell helyezkednünk, hogy a fenntartás nélküli elfogadás jelentőségére az átértékelési igény kialakulásától kezdve egységesen a törvény álláspontját kell irányadónak venni. Nem lehet tehát azt mondani, hogy a fenntartás nélküli elfogadás időpontjában a fenntartás közvetlenül a követelés átértékeltté válását idézte volna elő, vagy hogy ebben az időpontban a tartozás minden külön jognyilatkozat nélkül is önmagától már át volt értékelve.

IV. Mind a fizetéskor kifejezett jogfenntartáshoz, mind az átértékelési igény érvényesítéséhez hasonló természetű jognyilatkozatokkal a valorizáció körén kívül is találkozunk. Ilyen a bérbeadó vagy a bérlő, a szolgáltató vagy az alkalmazott rögtöni hatályú felmondása, ilyen, amikor valamelyik szerződő fél törvényes vagy kikötött elállási jog alapján a szerződéstől eláll. Hasonló a halnak vagy vadnak a halászatra vagy vadászatra jogosult részéről el-sajátítása.

Ezeknek az ú. n. alakító jogoknak az esetében — aminő az átértékeléshez való jog is az 1928: XII. t.-c. rendszerében — a Gyt. 20. és 113. §-ának utolsó bekezdése nem mindig alkalmazható.

Nem lehet azt mondani, hogy ha a kiskorút illető ke-

reskedelmi üzletben vagy gazdaságban alkalmazott rögtöni elbocsátásra alapot adó cselekményt követett el, de a törvényes képviselő nem bocsátotta el, az el nem bocsátás visszteher nélküli lemondás és ennek folytán a helyzetet úgy kell megítélni, mintha az elbocsátás nyomában megtörtént volna. Még kevésbé lehet hasonló gondolatmenetet követni akkor, ha éppen a rendes felmondáshoz nyílt a szolgálatadónak joga és nem élt vele. Nem lehet azt sem mondani, hogy pl. bérfizetési késedelem esetében a bérleti jogviszony akkor is megszűnik, ha a kiskorú bérbeadó törvényes képviselője a kimozdítást nem szorgalmazza, mert ez a mulasztás visszteher nélkül joglemondás. A jogbiztonságot egyenesen aláásná, ha elállási jog gyakorlásának lehetősége esetében a kiskorú vagy gondnokolt részéről az elállási jogot mindig gyakoroltnak kellene tekintenünk és az elállási jogról még gyámhatósági jóváhagyással sem lehetne lemondani. Az sem vezetne jóra, ha a megtámadható szerződést is — anélkül, hogy a megtámadás kifejezésre jutna — megtámadottnak kellene tekintenünk minden olyan esetben, amikor a megtámadásra jogosult fél kiskorú vagy gondnokolt. Még furcsább eredményre vezetne, ha ilyen elbírálás alá vonnók a kötelező ajánlat elfogadásához, szerződés erejére emeléséhez való jogot. Itt az ajánlat el nem fogadása minősülne visszteher nélküli lemondásnak. Az pedig nyilván lehetetlen, hogy a szerződéses ajánlatokat a kiskorú vagy gondnokolt képviselője részéről mindig elfogadottnak tekintsük. De egyenesen lehetetlen lenne pl. a kiskorú tulajdonát megállapítani az elejteni elmulasztott vadon, vagy kifogni elmulasztott halon.

De ebből még nem következik az, hogy az alakító jogokról lemondani egyáltalán nem lehet és hogy ez a lemondás sohasem minősülhetne visszteher nélküli lemondásnak olyankor, ha a lemondás folytán megszűnt alakító jog valóságos vagyoni értéket jelentett. Így pl. ha a törvényes képviselő ellenérték nélkül lemondana a gondnokság alá helyezett személy által korábban kötött szerződés megtámadásáról olyan esetben, amikor a megtámadásra az ad alapot, hogy a szerződésből a másik félre ingyenes előny vagy aránytalan nyereség háramolnék.

A helyzet tehát lényegileg az, hogy az alakító jog gyakorlásának pusztá elmulasztása nem tekinthető joglemondásnak, hanem ahhoz, hogy joglemondást állapíthassunk meg, az szükséges, hogy a jogosult részéről akaratnyilvánításként, ügyletként értelmezhető jogi tény létesíttessék.

Ez a megoldás a kiskorúak és gondnokoltak érdekei szempontjából nem hat visszásan. A jog ugyanis akkor,

amikor bizonyos jogváltozás előállításához alakító jog gyakorlását kívánja meg, abból indul ki, hogy a változás elmaradása sem helytelen eredmény, a jog a változatlan állapotot sem perhorreszkálja. Hiszen ha nem ez lenne az álláspontja, nem alakító jogot adna, hanem objektív tényálláshoz fűzné a jogváltozás bekövetkezését. Pl. a rögtöni hatályú elbocsátás lehetővé tétele helyett a szolgálati viszony megszűnését mondaná ki és a pénztartozásokat minden jognyilatkozattól függetlenül, a törvény erejénél fogva értékelné át. Fokozott mértékben áll ez akkor, ha a jog utólagosan, az általában érvényesülő szabállyal szemben kivételként tulajdonít a jog bizonyos multban történt jognyilatkozatnak alakító hatályt, amint ez az átértékelési törvény életbelépése előtti jogfenntartás tekintetében történt.

Hogy éppen a kiskorúak és a gondnokoltak szempontjából az átértékelési igény minősítése tekintetében helyezkedhetett volna a törvényhozó más álláspontra is, az kétségtelen és az is nyilvánvaló, hogy az átértékelési igény tipikus esete az olyan alakító jognak, amelynek gyakorlásából nyilvánvaló vagyoni előny származik. A törvényhozás álláspontja azonban megvan és ahhoz kell tartani magunkat.

Az elmondottakból pedig nézetem szerint következik, hogy az átértékelésre irányuló alakító jog gyakorlásának elmulasztása a Gyt. 20., illetőleg 113. §-ának utolsó bekezdése szempontjából visszteher nélküli joglemondásnak csak akkor minősül, ha a gyakorlás elmulasztása akaratnyilvánításként, ügyletként értelmezhető. Nem lesz akaratnyilvánításként értelmezhető sem a jogfenntartó nyilatkozat elmulasztása a valorizációs igények kialakulása előtt sem az átértékelési kereset szabályszerű időben beadásának elmulasztása a törvény életbelépése után. Lemondásnak minősülhet és így érvénytelen azonban a törvény életbelépése után névértékben teljesített fizetésnek kiegyenlítésül elfogadása.⁵⁾ Ugyanez megállapítható lehet a valorizációs igények kialakulása után, de a törvény előtt fenntartás nélkül elfogadott fizetés esetében. Ebben az utóbbi vonatkozásban azonban nézetem szerint messzemenő óvatosságra van szükség. Még az 1923. július elsejei határnap sem lehet eligazító, mert ügyleti tényállást kell keresnünk és így az szükséges, hogy a fenntartás nélkül elfogadó tudatában legyen annak, hogy már létező jogot szüntet meg, vagy legalább a másik fél a magtartást objektíve ilyen tartalmúként értelmezhesse. A törvény életbelépése utáni időben e tekintetben nem lehet kétség, annál inkább a korábban teljesített fize-

⁵⁾ Így Nizsalovszky: Komm. 14. §. 2. j., 122. l.

tésnél. Ha az akaratnyilvánítási elemek meglététől tesszük függővé a lemondás megállapítását — ami igénytelen nézetem szerint teljesen helyénvaló — akkor a hatálytalanság megállapításának elvi lehetősége ellenére is az lesz a gyakorlati eredmény, hogy a törvény életbelépése előtti időben elfogadott fizetések esetében alig fog a Gyt. idézett rendelkezéseinek alkalmazására sor kerülhetni.

JOGALKOTÁS.

A m. kir. Kúria 56. számú jogegységi döntvénye értelmében „ha a szerződést pótló szolgálati szabályzat szerint az alkalmazottat a szolgálatból csak fegyelmi eljárás rendjén hozott határozattal lehet elbocsájtani s ennek ellenére az elbocsájtást fegyelmi eljárást nem előzte meg, vagy a fegyelmi határozatot az érdemleges döntést érintő lényeges eljárási szabályok megsértésével szabálytalanul hozták, a munkaadó a polgári per folyamán rendszerint nem bizonyíthatja azt, hogy az alkalmazott azonnali elbocsájtására törvényes oka volt.”

A Magánjogi törvénykönyv javaslatának 1576. §-a általánosságban megadja a szolgálati viszonyban bármelyik félnek a rögtöni hatályú felmondás jogát, „ha érdekei lényegesen veszélyeztetve vannak azzal, hogy a másik fél nem tesz eleget a szerződésből folyó kötelezettségének.”

Az 1884. évi XVII. t.-c. (Ipartörvény) 94. §-ának pontjai bár részletesebbek is, de csak általános keret-kifejezéseket tartalmaznak a felmondás nélküli elbocsájtásra nézve, a konkrét körülmények és végső sorban a bírói döntés határozzák meg, hogy volt-e olyan köteleességszegés az egyik fél részéről, mely a másik felet a rögtöni hatályú felmondásra feljogosította. Nincs semmi akadálya annak, hogy a felek a szerződésben szabályozzák a szolgálat természeteszerint azokat az okokat, melyek a szerződés azonnali felbontására jogot adnak. De annak sincsen akadálya, hogy a szerződés a rögtöni hatályú felmondási ok megállapítására külön eljárási módot állapítson meg, külön fegyelmi szervezetet létesítsen. Lényegileg ilyen esetben a szerződés azt tartalmazza, hogy rögtöni hatályú elbocsátásra okul azok a cselekmények szolgálnak, melyeket a fegyelmi testület a fegyelmi szabályzat alapján szabályszerű eljárás után elbocsájtási oknak megállapít. Ilyen kikötés érvényes és a felekre kötelező, hacsak a kikötés mint a jóerkölcsökbe ütköző, vagy mint kizsákmányoló ügyleti kikötés vagy egyéb okból nem semmis. Erre céloz a jogegységi döntvény